

Jaarverslag ACSG 2022

Melden
Milieucidenten
043-3617070

AdviesCommissie Schade Grondwater

Inhoud

1	Voorwoord	2
2	Taak en samenstelling	3
	2.1 Taak en missie	3
	2.2 Bestuurlijk opdrachtgever	3
	2.3 Ambtelijk opdrachtgever	3
	2.4 Samenstelling commissie	3
	2.5 Secretariaat	4
3	Externe ontwikkelingen in 2022	5
	3.1 Actueel instrumentarium	5
	3.2 Droogteschade.nl	5
	3.3 Klimaatverandering	5
4	Interne ontwikkelingen in 2022	6
	4.1 Onderzoek vernieuwde kartering voor landbouwschade	6
	4.2 Onderzoek naar kosten herinzaai en drainagekosten	6
	4.3 Samenstelling ACSG	6
	4.4 Tuinen en erven	6
	4.5 Strategisch plan	6
	Bijlage 1: Overzicht van verzoeken om onderzoek	7
	Afgehandelde en binnengekomen verzoeken	7
	Aantal schadegevallen per provincie 2022	9

1 Voorwoord

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de aanvragen voor onderzoek naar schade die de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG) heeft afgehandeld of in behandeling heeft.

De commissie heeft in 2022 drie vergaderingen gehad. Per 1 januari 2022 is de heer dr. ir. W.L. de Lange toegetreden tot de Adviescommissie. Ter vervanging van de in de zomer overleden heer H.J. Everts is een nieuwe kandidaat ter benoeming aan de GS-en voorgedragen. De benoeming is op 1 januari 2023 afgerond.

Na drie erg droge jaren trad in 2021 een stabilisatie op van het aantal schademeldingen. Ondanks het feit dat ook 2022 zeer droog was, was er geen stijging te zien in het aantal schademeldingen. De ACSG ziet dat diverse schades door de droogte zijn veroorzaakt waarbij geen causaal verband kan worden gelegd met grondwateronttrekkingen. Het wordt echter steeds lastiger om het onderscheid tussen schade als gevolg van de klimaatverandering en schade als gevolg van grondwateronttrekking vast te stellen en aan gedupeerden uit te leggen.

In 2022 zijn er 9 nieuwe verzoeken om een schadeadvies ontvangen en zijn er 17 verzoeken afgehandeld. In totaal heeft de ACSG op 31 december 2022 33 verzoeken om onderzoek in behandeling. Hieruit kan worden opgemaakt dat de achterstanden worden ingelopen.

Afgelopen jaar is gewerkt aan de afronding van twee externe onderzoeken. Deze externe onderzoeken betreffende de kosten voor extra herinzaai van gewassen en een efficiëntere manier van bodem- en GxG-kartering. Daarnaast zijn interne onderzoeken afgerond naar de vergoeding van drainagekosten en naar de toepassing van de werkvormen van de Waterwijzer Landbouw. Beide onderzoeken vormen een belangrijke basis voor de schadeberekening. Dankzij de afronding van deze onderzoeken kan de ACSG zich vanaf medio 2023 volledig richten op de efficiënte afhandeling van de schademeldingen.

Discussies over grondwateronttrekkingen, met name in de provincies Brabant, Gelderland en Overijssel, laten zien dat de vanzelfsprekende beschikbaarheid van grondwater geen gegeven meer is en dat daarmee nog zorgvuldiger moet worden omgegaan. Voor de ACSG betekent dit dat nog meer aandacht zal worden gegeven aan de communicatie naar de schademelder.

De commissie wordt ondersteund door het secretariaat van de ACSG dat is ondergebracht bij BIJ12, uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies.

Ing. J.M. Geluk

Voorzitter ACSG

Secretariaat ACSG
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht
085 - 486 22 22 | acsg@bij12.nl
bij12.nl/acsg

2 Taak en samenstelling

2.1 Taak en missie

Artikel 7.19, eerste lid van de Waterwet geeft aan dat iedereen die schade meent te ondervinden als gevolg van een vergunde grondwateronttrekking of -infiltratie een verzoek om onderzoek kan doen. Dit verzoek dient men te doen aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie, waar de schade zich voordoet.

De gezamenlijke provincies hebben besloten voor de afhandeling van deze verzoeken één landelijk werkzame commissie in te stellen: de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG). De gezamenlijke provincies hebben de ACSG in 2011 ingesteld. De ACSG is ingesteld op basis van de Provinciewet.

Voor het indienen van een verzoek om onderzoek is het niet relevant of de provincie of de waterbeheerder in de rol van bevoegd gezag de vergunning heeft afgegeven voor de onttrekking die de schade zou hebben veroorzaakt. Verzoeken om onderzoek dienen altijd te worden gericht aan Gedeputeerde Staten.

De taak van de ACSG is het vaststellen van de causaliteit tussen de geclaimde schade en de vergunde grondwateronttrekking of -infiltratie. In geval van causaliteit adviseert de commissie over ondervanging of vergoeding van de schade. De geclaimde schade betreft veelal droogteschade binnen de landbouw, bosbouw en schade aan gebouwen.

De ACSG is het deskundige en onafhankelijke adviesorgaan voor Gedeputeerde Staten van de provincies op het gebied van de behandeling van verzoeken om onderzoek naar schade door het onttrekken of infiltreren van grondwater.

2.2 Bestuurlijk opdrachtgever

De heer P. van 't Hoog, gedeputeerde van provincie Gelderland, is bestuurlijk portefeuillehouder van de commissie van de ACSG. De heer Van 't Hoog behartigt sinds juni 2019 de portefeuille Water in de Bestuurlijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Water (BAC ROWW) van het Interprovinciaal Overleg (IPO).

2.3 Ambtelijk opdrachtgever

De heer S. Veenstra van de provincie Gelderland is namens de provincies ambtelijk portefeuillehouder van het secretariaat van de ACSG. De heer Veenstra behartigt vanaf 2022 de portefeuille Water in de Ambtelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling Wonen en Water (AAC ROWW) van het IPO.

2.4 Samenstelling commissie

In 2022 was de ACSG als volgt samengesteld:

dhr. ing. J.M. Geluk - voorzitter
dhr. mr. G.J.M.M. Tax – plaatsvervangend voorzitter
mevr. dr. ir. M. Korff - lid
dhr. ing. H.J. Everts – lid (overleden juni 2022)
dhr. dr. ir. J.C. van Dam - lid
dhr. dr. ir. W.L. de Lange -lid
dhr. Ir. I. Hoving- lid

2.5

Secretariaat

Het secretariaat van de ACSG is ondergebracht bij BIJ12, uitvoeringsorganisatie voor de twaalf provincies. Het kantoor van BIJ12 is gevestigd aan de Leidseveer 2 in Utrecht.

Het secretariaat wordt gevormd door een adviesteam en biedt de commissie inhoudelijke en secretariële ondersteuning. Het adviesteam is het aanspreekpunt voor de commissieleden en bewaakt de kwaliteit en de voortgang van de adviezen. Het adviesteam was in 2022 als volgt samengesteld:

Mevr. M.H. Brugmans-Overes (BIJ12) – secretaris
Dhr. ing. J.G.M. Beumer MSc - procescoördinator en plaatsvervangend secretaris
Mevr. ir. S. Klerks-Poppema – adviseur
Mevr. M. Bor MSc – adviseur
Dhr. ir. R. Broekhuis - adviseur

Daarnaast is er 1,5 fte expertise ingehuurd.

3 Externe ontwikkelingen in 2022

3.1 Actueel instrumentarium

De ACSG streeft ernaar dat het instrumentarium voor de vaststelling van schade door grondwateronttrekking of -infiltratie actueel is. Uitgangspunt is dat de ACSG de nieuwste, maatschappelijk aanvaarde en wetenschappelijk ondersteunde kennis in het instrumentarium toepast.

3.2 Droogteschade.nl

Ongeveer 1.100 agrariërs hebben zich bij bureau Droogteschade.nl (hierna DNL) gemeld (te herleiden tot 75-100 winningen). Namens hen heeft het bureau verzoeken om onderzoek indienen bij de provincies. Begin 2020 heeft de ACSG met DNL de afspraken gemaakt. Inmiddels is DNL betrokken bij nagenoeg alle onderzoeken naar landbouwschade. Met DNL zijn ook afspraken gemaakt over de toestroom van nieuwe projecten. Uit DNL is begin 2022 de Stichting Droogteschade Waterwinning voortgekomen. Deze stichting onderzoekt de mogelijke indiening van megaclaims bij de overheid.

3.3 Klimaatverandering

De vierde zeer droge zomer van de afgelopen vijf jaar heeft het gesprek over de beschikbaarheid van diep grondwater verder aangezwengeld. Rapportages over de behoefte aan een verbeterde regelgeving voor de onttrekking van grondwater zijn verschenen in de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel. De ACSG heeft haar werkzaamheden mogen toelichten aan de plaatsvervangend DG van het ministerie van Infrastructuur en Water en de contacten met het ministerie en IPO zijn geïntensiveerd om, op basis van de specifieke kennis van de ACSG, te komen tot voorstellen tot verbetering van de wet- en regelgeving. Overigens heeft de droge zomer van 2022 tot op heden niet geleid tot een toename van het aantal verzoeken om onderzoek.

4 Interne ontwikkelingen in 2022

4.1 **Onderzoek vernieuwde kartering voor landbouwschade**

Eind 2020 heeft de ACSG aan WEnR en Aequator gevraagd om een methodiek te ontwikkelen voor een efficiëntere wijze van karteren. Het doel van het onderzoek is om de efficiëntie te vergroten en doorlooptijd van een kartering te verminderen met zo min mogelijk verlies van kwaliteit. Op basis van de resultaten van dit onderzoek, wat begin 2022 werd opgeleverd, heeft het adviesteam een werkwijze ontwikkeld naar een karteerstrategie, die naar verwachting de benodigde karteerintensiteit aanmerkelijk beperkt. Deze strategie is vastgesteld in de commissie en gedeeld met alle samenwerkende partijen. In het najaar van 2022 is op basis hiervan opdracht gegeven het gebied Hengelo 't Klooster te karteren.

4.2 **Onderzoek naar kosten herinzaai en drainagekosten**

Onder leiding van commissielid Idse Hoving is het onderzoek naar de kosten van herinzaai van graslanden afgerond. Hierdoor zijn normen vastgesteld, die in de schadeberekeningen voor de nieuw af te wikkelen projecten zullen worden meegenomen. Dit geldt ook voor het onderzoek wat het adviesteam heeft ondernomen naar de vergoeding van kosten van drainage. De normen die voortkomen uit dit onderzoek zullen worden opgenomen in de schadeberekeningen voor nieuwe projecten.

4.3 **Samenstelling ACSG**

Op 24 juni van dit jaar is de heer H.J. Everts overleden. Hij had een lange staat van dienst als lid van deze commissie en heeft richting gegeven aan het beoordelen en afhandelen van met name gebouwenschade. Dit najaar is een sollicitatieprocedure gestart voor zijn opvolging. De heer ir. G. Meinhardt is voorgedragen voor benoeming aan de twaalf colleges van GS, waarna hij op 1 januari 2023 zijn werkzaamheden voor de commissie kon starten.

De capaciteit van het adviesteam is volledig op sterkte. Dit heeft na een inwerkingsperiode geleid tot meer inzet op de afronding van onderzoekstrajecten en het versneld opstarten van nieuwe onderzoeken.

4.4 **Tuinen en erven**

In 2022 is voor het eerst de droogteschade aan tuinen en erven in een onderzoek betrokken. Dit wil tevens zeggen dat gekeken wordt of een gestandaardiseerde schadeberekening mogelijk is of dat het altijd een kwestie van maatwerk is. De eerste resultaten worden in 2023 verwacht.

4.5 **Strategisch plan**

In 2022 heeft de ACSG een strategisch plan vastgesteld. In het plan is een inventarisatie gemaakt van maatschappelijke ontwikkelingen die als het meest van belang zijnde worden herkend. Op basis daarvan is een afweging gemaakt welke bijzondere acties nodig zijn om het voortbestaan van de ACSG te bestendigen. De commissie constateert dat haar onafhankelijke positie stevig is verankerd in de wetgeving en voorziet in een maatschappelijke behoefte. Het toenemend wantrouwen in de overheid baart zorg. Daarom wordt extra geïnvesteerd op het zo transparant en open mogelijk zijn over haar functioneren en de samenwerking met stakeholders proactief aan te gaan. Voortvloeiend hieruit is een communicatieplan opgesteld.

Bijlage 1: Overzicht van verzoeken om onderzoek

Afgehandelde en binnengekomen verzoeken

Onderstaande tabel geeft de samenvatting van het aantal afgehandelde en binnengekomen verzoeken binnen de provincies in 2022:

Naam	Aantal melders	Soort schade	Ontvangst	Ontwerpadvies	Definitief advies
Groningen					
Kornhorn	20	Gebouw	12-2019	07-2022	12-2022
Friesland					
Terwisscha	27	Landbouw	11-2015	09-2020	12-2022
Terwisscha	1	Bos	09-2014	-	-
Noordbergum	Ca. 180	Landbouw	12-2004	09-2021	12-2022
Oudega	1	Landbouw	03-2022	12-2022	
Drenthe					
Beilen	11	Gebouw	04-2021	-	-
Breevenen	24	Gebouw	06-2022	-	-
Overijssel					
Mander-verzuring	Ca. 300	Landbouw	07-2009	-	-
Holten	Ca. 300	Landbouw	07-2005	11-2020 en 12-2022	
Wierden	Ca. 500	Landbouw	04-2012	-	
• Wierden Ypelo	--	Landbouw	04-2012	12-2019	
• Wierden Notter	--	Landbouw	04-2012	12-2020	
• Wierden Noord	--	Landbouw	04-2012	-	
Holten	1	Bos	10-2020	05-2022	08-2022
Wierden Ypelo	5	Bos	08-2019	--	-
Wierden Ypelo	15	Tuinen	12-2021	-	-
Haarboer	1	Bos	12-2021	-	-
Hoge Hexel	1	Bos	11-2019	06-2022	08-2022
Archemerberg	?	Landbouw	09-2020	-	
Geerdijk	1	Gebouw	12-2020	01-2022	-
Wierden Notter	1	Bos	02-2021	-	-
Herikenberg	?	Landbouw	03-2021	-	-
Goor	1	Bos	07-2021	09-2022	11-2022
Hammerfliet	19	Gebouw	10-2022		-
Gelderland					
Hemmen Zetten	20	Gebouw	09-2018		
Druten	1	Landbouw	11-2018	08-2021	06-2022
Hemmensestraat	1	Landbouw	11-2018	11-2021	06-2022
Dodewaard	1	Landbouw	02-2019	02-2021	06-2022
Hengelo - 't Klooster		Landbouw	03-2020	-	-

Vorden	1	Bos	04-2020	07-2022	08-2022
Hengelo – 't Klooster	2	Bos	12-2019	09-2022	11-2022
Haarlo Olde Eibergen		Landbouw	06-2022	-	-
Utrecht					
Tull en 't Waal	1	Landbouw	05-2020	05-2022	08-2022
Woudenberg	4	Landbouw	11-2021	-	-
Noord- Holland					
Loosdrecht	1	Landbouw	06-2022		
Zuid-Holland					
Geen					
Zeeland					
Hulst	1	Landbouw	10-2018	07-2021	08-2022
Noord- Brabant					
Loosbroek 2	1	Landbouw	05-2017	-	-
Loosbroek 3	54	Landbouw	06-2019	-	-
Gilze Tilburg	45	Landbouw	02-2019	-	-
Waalwijk Kaatsheuvel	4	Landbouw	07-2019	-	-
Seppe Schijf	>500	Landbouw	04-2020	-	-
Budel	10	Landbouw	04-2020	-	-
Wildert	1	Bos	04-2021	08-2022	10-2022
Buulderbroek	4	Gebouw	12-2021	-	-
Maarheeze	1	Gebouw	08-2022	-	-
Vessem	42	Landbouw	10-2022	-	-
Schijndel	44	Landbouw	10-2022	-	-
Bergen op Zoom	41	Landbouw	10-2022	-	-
Limburg					
Maastricht	20	Gebouw	05-2017	10-2022	-
Beegden	2	Landbouw	03-2019	06-2021	10-2022
Flevoland					
Geen					

Aantal schadegevallen per provincie 2022

Provincie	Soort schade	Stand januari	Afgerond	In behandeling genomen	Stand december
Groningen	Gebouw	1	1	0	0
Friesland	Landbouw	2	2	1	1
	Bos	1	0	0	1
Drenthe	Gebouw	1	0	1	2
Overijssel	Landbouw	8	0	0	8
	Bos	6	4	0	2
	Tuinen	1	0	0	1
	Gebouw	1	1	1	1
Gelderland	Landbouw	4	3	1	2
	Bos	2	1	0	1
	Gebouw	1	0	0	1
Utrecht	Landbouw	2	1	0	1
Noord-Holland	Landbouw	0	1	1	0
Zuid-Holland	0	0	0	0	0
Zeeland	Landbouw	1	1	0	0
Noord-Brabant	Landbouw	6	0	3	9
	Bos	1	0	0	1
	Gebouw	1	0	1	2
Limburg	Landbouw	1	1	0	0
	Gebouw	1	1	0	0
Flevoland	-	-	-	-	-
Totaal		41	17	9	33